

ช่วงเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (แผนฯ)

2560 มุลนิธินามนุษยะได้ถูกก่อตั้งขึ้น

1 29 - 30 มกราคม ณ จังหวัดเชียงใหม่
การประชุมเสวนาการณสิทธิมนุษยชน ภาคเหนือ

2 23 - 24 กุมภาพันธ์ ณ จังหวัดขอนแก่น
การประชุมเสวนาการณสิทธิมนุษยชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3 20 - 21 มีนาคม ณ หาดใหญ่
การประชุมเสวนาการณสิทธิมนุษยชน ภาคใต้

4 30 - 31 มีนาคม ณ จังหวัดระยอง
การประชุมเสวนาการณสิทธิมนุษยชน ภาคตะวันออกและภาคกลาง

5 2 - 3 กันยายน ณ กรุงเทพฯ
การประชุมของผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 1 เพื่อพูดคุยเรื่องการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนจากภาคประชาสังคมในเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในไทย

2561

6 28 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม ณ กรุงเทพฯ
การประชุมของผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 2 เพื่อพูดคุยเรื่องผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนจากภาคประชาสังคม และข้อเสนอแนะให้แก่ภาครัฐ

พฤศจิกายน 2560 | การขาดความต่อเนื่องทางนโยบาย: ชุมชนเทพาถูกจับกุมในขณะที่ประเทศไทยประกาศต่อสหประชาชาติว่าเป็นผู้นำในการร่างแผนฯ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- 18 - 19 พฤศจิกายน เครือข่ายธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนแห่งประเทศไทยได้เริ่มก่อตั้งขึ้นจากการที่มุลนิธินามนุษยะจัดงานเสวนาในการสร้างความร่วมมือในด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน "สร้างเสริมความเข้มแข็งระหว่างชุมชนท้องถิ่น นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ"
- 27 พฤศจิกายน ชุมชนเทพา 17 คน โดนจับในระหว่างการประท้วงอย่างสงบ เพื่อที่จะส่งข้อร้องเรียนต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินต่อนายกรัฐมนตรี
- 28 พฤศจิกายน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (กรมคุ้มครองสิทธิฯ) กระทรวงยุติธรรม ได้เข้าร่วมประชุมกับสหประชาชาติเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ณ นครเจนีวา และประกาศว่าประเทศไทยเป็นผู้นำในการร่างแผนฯ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ในระหว่างการประชุม กรมคุ้มครองสิทธิฯ ได้อ้างว่ายุทธศาสตร์ของมุลนิธินามนุษยะเป็นของตนโดยการนำการประชุมในภาคต่างๆ เพื่อพัฒนาการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่มานุษยะจัดไป รวมถึงการนำการประชุมการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน มาใช้ในวิดีโอเพื่อการโฆษณาการทำงานของตน
- กรมคุ้มครองสิทธิฯ ได้ทำการเปลี่ยนชื่อการประชุมของผู้เชี่ยวชาญของเราไปเป็น 'การประชุมของผู้เชี่ยวชาญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อที่จะร่างแผนฯ'
- มุลนิธินามนุษยะได้ขอร้องไห้แก่วีดีโอ แต่ก็ไม่ได้มีการแก้ไขใดใดจนถึง ณ ปัจจุบัน

มิถุนายน - กรกฎาคม 2561 ข้อเสียของร่างแผนฯ : การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่น้อย, ร่างแผนฯ ที่อ่อนแอ

- 22 มิถุนายน ภาคประชาสังคมบางส่วนได้รับคำเชิญที่ไม่เป็นทางการเพื่อที่จะเข้าร่วมการประชุมเพื่อร่างแผนฯ ในภูมิภาคต่างๆ จากวันที่ 27 มิถุนายน ถึง 6 กรกฎาคม 2561
- 26 มิถุนายน ZERO DRAFT NAP หรือร่างแผนฯ (ที่ไม่ได้ระบุถึงรัฐบาลว่าต้องปฏิบัติการอย่างไร) ได้ถูกเปิดเผยออนไลน์ 1 วันก่อนที่จะมีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อร่างแผนฯ ในภูมิภาคต่างๆ โดยที่ไม่ได้บอกกล่าวภาคประชาสังคม ผู้ที่ค้นพบจะต้องเป็นผู้ที่เข้าไปเยี่ยมชมเว็บไซต์ของกรมคุ้มครองสิทธิฯ บ่อยๆ เท่านั้น
- 27 มิถุนายน ถึง 6 กรกฎาคม รัฐบาลไทยได้เริ่มต้นให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่างแผนฯ
- มีภาคประชาสังคมเข้าร่วมน้อยมาก และไม่มีกรช่วยเหลือทางการเงินแก่ชุมชนท้องถิ่นที่มาจากต่างจังหวัด พื้นที่ห่างไกล ซึ่งเป็นการจำกัดภาคประชาสังคมในการเข้าร่วมปรึกษาหารือ
- 31 กรกฎาคม เป็นวันที่กำหนดส่งความคิดเห็นต่อร่างแผนฯ โดย google form โดยที่ไม่ได้ให้ทางเลือกอื่นแก่ชุมชนท้องถิ่นและผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตไม่คล่อง ไม่มีการเผยแพร่ข้อมูล มีแต่ผู้ที่เข้าไปเยี่ยมชมเว็บไซต์กรมคุ้มครองสิทธิฯ บ่อยครั้งถึงจะทราบถึงกำหนดการในการส่งความคิดเห็น

สิงหาคม 2561 | ประเทศไทยพยายามที่จะแก้ไขอย่างรวดเร็ว แต่ร่างแผนฯ ฉบับทบทวนก็ยังไม่ได้ระบุถึงแผนปฏิบัติการ

- 21 สิงหาคม กรมคุ้มครองสิทธิฯ เผยแพร่ร่างแผนฯ ฉบับที่ทบทวนแล้วในตอนกลางคืน ซึ่งเป็นเวลาเพียงแค่วัน 1 วันก่อนการปรึกษาหารือกับภาคประชาสังคม*
- * ด้วยเวลาที่สั้นตามตารางเวลาดังกล่าวนี้นี้ทำให้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานนานาชาติที่วางไว้ว่าให้มีความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้ภาคประชาสังคมมีเวลาไม่เพียงพอที่จะทบทวนและสร้างความคิดเห็นต่อร่างแผนฯ

เราได้หัวข้อมาอย่างไร?

การทบทวนโดยวรรณกรรม

มูลนิธิมานุษยะได้ทำการทบทวนโดยใช้วรรณกรรมในหลากหลายหัวข้อที่เป็นปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย จุดประสงค์ของเรามีขึ้นเพื่อระบุหลักฐานที่น่าเชื่อถือและบันทึกไว้เป็นอย่างดีในเรื่องการกระทำที่ส่งผลไปในทางที่ไม่ดีของภาครัฐกิจ

การประชุมการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค(NBA)

เมื่อทราบว่าแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ที่สะท้อนให้เห็นถึงความจริงว่าต้องมาจากเสียงของประชาชนและชุมชนผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการกระทำที่ส่งผลไปในทางที่ไม่ดีของภาครัฐกิจ มูลนิธิมานุษยะได้ริเริ่มและทำการการประชุมการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออกของไทย โดยเป้าหมายคือเพื่อที่จะมาพูดคุยกันถึงเรื่องปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในประเทศ และเพื่อที่จะระบุข้อท้าทาย ช่องว่างและวิธีการที่จะนำหลักชี้แนะของสหประชาชาติฯ ไปใช้ในระดับประเทศ

การประชุมกับภูมิภาค ได้ถูกพัฒนาเป็น NBA ของภาคประชาสังคมที่ได้เป็นการรวมตัวกันของชุมชนที่ทำงานในหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน และด้วยความร่วมมือกับพันธมิตรของเรา เราได้สรุปออกมาเป็น 4 หัวข้อหลักที่ควรนำไปใช้ในแผนปฏิบัติการแห่งชาติ

1. มาตรฐานแรงงาน
2. สิทธิของชุมชนชนเผ่าพื้นเมือง สิทธิเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม
3. การปกป้องนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

การประชุมของผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 1

เพื่อที่จะเป็นการประกันว่าบทเรียนและข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ระหว่างการประชุมระดับภูมิภาคนั้นถูกต้องและได้ถูกส่งต่อไปเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการสร้าง NBA ของภาคประชาสังคม และแผนฯ มูลนิธิมานุษยะได้รวบรวมผู้เชี่ยวชาญในด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนทั้งระดับประเทศ ภูมิภาค และนานาชาติ รวมถึงผู้นำชุมชน ผู้นำภาคประชาสังคม นักวิชาการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน OHCHR ผู้แทนของไทยใน AICHR และรัฐบาลไทยในการจัดการประชุมกับผู้เชี่ยวชาญครั้งแรกในไทย

ในระหว่างการประชุมนี้ มูลนิธิมานุษยะได้นำเสนอวิธีการในการพัฒนาข้อมูลที่เป็นอิสระซึ่งรวมถึงการทบทวนทางวรรณกรรม การประชุมเพื่อประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและการวิจัยที่ชุมชนเป็นผู้นำซึ่งรวมถึงชุมชนท้องถิ่นและสมาชิกของสมาชิกของเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อการทบทวนกลไกสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

มูลนิธิมานุษยะและสมาชิกของเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อการทบทวนกลไกสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติในไทยได้ระบุประเด็นหลัก 4 ประเด็นเพื่อที่จะเป็นจุดเริ่มต้นในการทำ NBA ภาคประชาสังคม

1. มาตรฐานแรงงาน
2. สิทธิของชุมชนชนเผ่าพื้นเมือง สิทธิเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม
3. การปกป้องนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
4. ข้อตกลงทางการค้าและการลงทุนข้ามพรมแดน

การประชุมผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 2

หลังจากผลของการประชุมผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 1 มูลนิธิมานุษยะ สมาชิกของเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อการทบทวนกลไกสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติในไทยได้นำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนในการประชุมเป็นครั้งที่ 2 เพื่อที่พูดคุยถึงผลลัพธ์และข้อเสนอแนะของ NBA ของภาคประชาสังคม รัฐบาลไทย ได้ถูกเชิญให้มาเข้าร่วมเพื่อที่จะรับฟังถึงข้อเสนอแนะในการวางแผนฯ

ในระหว่างการประชุม มูลนิธิมานุษยะและสมาชิกของกรรวมตัวกันของกลุ่มภาคประชาสังคมได้เน้นย้ำถึงเนื้อหาของ NBA ที่เป็นอิสระที่จะจัดทำโดยภาคประชาสังคม มูลนิธิมานุษยะได้จัดแบ่งความสนใจไปยัง 4 ประเด็น

1. กิจกรรมทางธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและมาตรฐานแรงงาน
2. กิจกรรมทางธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชน วิถีชีวิต สิทธิเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งแวดล้อม
3. กิจกรรมทางธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อกรปกป้องของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
4. ผลกระทบของข้อตกลงทางการค้าเกี่ยวกับการเข้าถึงของยา อาหารปลอดภัย และสิทธิของแรงงาน

ได้มีการตระหนักว่าปัญหาที่เกี่ยวกับการลงทุนข้ามพรมแดนและพันธกรณีในต่างประเทศได้ถูกบันทึกไว้โดยกลุ่มคณะทำงาน ETOs Watch มูลนิธิมานุษยะและสมาชิกของเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อการทบทวนกลไกสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติในไทยได้ตัดสินใจที่จะจ้างงานที่จัดทำโดยคณะทำงาน ETOs Watch

ศาสตราจารย์สุรยา เควา ของกลุ่มคณะทำงานด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งได้เข้าร่วมงานและมีส่วนสำคัญในการพูดคุย ได้แนะนำยุทธศาสตร์และวิธีการแก่มูลนิธิมานุษยะและการรวมตัวกันของภาคประชาสังคมที่มีความพยายามที่จะระบุช่องว่างและทางออกเพื่อที่จะทำให้สถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในไทยให้ได้รับการแก้ไข บางข้อเสนอแนะที่จะถูกนำไปใช้โดยกรมคุ้มครองสิทธิฯ เพื่อแผนฯของรัฐบาลไทยนั้น ได้มาจากผลลัพธ์ของ NBA ของภาคประชาสังคมของเรา แต่ความพยายามของเราเราก็ยังมีได้ถูกกล่าวถึงแต่อย่างใด

บทบาทของเรา: ทำงาน ‘กับ’ มิใช่ ทำงาน ‘เพื่อ’

ส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ของเรานั้นคือการที่เราได้ริเริ่มดำเนินการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ในเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนจากการประชุมและพูดคุยกับชุมชนในสวนภูมิภาค โดยเราได้วางความต้องการของชุมชนและความท้าทายของพวกเขาเป็นเสาหลักในการประเมินเพื่อสร้างบรรทัดฐาน

เราได้เชิญรัฐบาลไทย ผ่านกรมคุ้มครองสิทธิฯ กระทรวงยุติธรรม มาเป็นผู้จัดร่วมเพื่อที่จะทำให้มันแน่ใจว่า จะมีผู้รับฟังความเห็นของสมาชิกชุมชนท้องถิ่น และเพื่อเป็นการรับรองความปลอดภัยของพวกเขาภายใต้การปกครองโดยรัฐบาลทหาร แต่ด้วยตารางเวลาที่สั้นของกรมคุ้มครองสิทธิฯ ทำให้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานนานาชาติที่วางไว้ว่าให้มีความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งผลให้ภาคประชาสังคมมีเวลาไม่เพียงพอที่จะทบทวนและสร้างความคิดเห็นในร่างแผนฯ

พอที่จะทบทวนและสร้างความคิดเห็นในร่างแผนฯ

และด้วยการอ้างว่าการพัฒนาและการนำไปใช้ของการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนเป็นความคิดริเริ่มของกรมคุ้มครองสิทธิฯ บางคนและองค์กรจึงเชื่อว่ามูลนิธิมานุษยะทำงานให้กับรัฐบาลไทย และหน้าที่ของเราคือการเก็บข้อมูลแทนกรมคุ้มครองสิทธิฯ ข้อมูลที่ผิดพลาดนี้ทำให้เราโดนเพ่งเล็งถึงเรื่องความเป็นอิสระและความเชื่อใจที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นที่เราทำงาน ด้วยในขณะที่มูลนิธิฯเชื่อในความพยายามในการร่วมมือกันเพื่อที่จะทำให้สถานการณ์สิทธิมนุษยชนนั้นดีขึ้น แต่เราไม่เห็นด้วยกับการที่ให้อำนาจที่ผิดเกี่ยวกับการทำงานของเราและผู้ร่วมงานของเราซึ่งคือชุมชนท้องถิ่น

มูลนิธิมานุษยะ ‘ทำงานกับ’ และไม่ได้ ‘ทำงานเพื่อ’ รัฐบาลไทย เราได้เชิญกรมคุ้มครองสิทธิฯ ถึง 6 ครั้ง ซึ่งเป็นโอกาสที่ภาครัฐจะได้รับฟังและเห็นถึงความจริงของเสียงจากชุมชนของผลกระทบจากธุรกิจต่อสิทธิมนุษยชนในไทย เสียงต่างๆ เหล่านี้ได้แสดงให้เห็นถึงภาพรวมของสถานการณ์ในท้องถิ่นและมีการเสนอข้อเสนอแนะที่ระบุถึงความท้าทายจากประสบการณ์จริงและความต้องการของพวกเขา แต่ถึงกระนั้น พวกเขาก็ยังคงเป็นเสียงที่ถูกเพิกเฉย

นอกเหนือจากนั้น กรมคุ้มครองสิทธิฯ ได้อ่างวางของมานุษยะ ภาคประชาสังคมของไทย และชุมชนท้องถิ่นซึ่งเป็นพันธมิตรของเราเป็นของตน การนำไปใช้เหล่านี้โดยที่ไม่ได้เอ่ยถึงแสดงถึงความไม่เคารพในเวลาและความพยายามของพวกเขา และเพิกเฉยถึงความกังวลที่ถูกหยิบยืมขึ้นมาโดยชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งความกังวลเหล่านี้จะเป็นตัวการซึ่งจะทำให้สามารถระบุเรื่องการปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพในแผนฯได้

